

Περιεχόμενα

1. ΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΖΟΥΝ ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ...	ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ 29/05/2022 σελ.25,32,33
2. ΑΥΞΗΣΗ 5% ΣΤΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ 2023	ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ 29/05/2022 σελ.25,33

1. ΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΖΟΥΝ ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟ

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/05/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/05/2022

Σελίδα: 25

100
ΕΡΩΝΙΑ
ΤΟ ΒΗΜΑ

Οι θάνατοι στη χώρα θα παραμείνουν περισσότεροι από τις γεννήσεις ως το 2040-2045 - Τι έδειξε η έρευνα καθηγητών Δημογραφίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΤΑΣΟΣ ΜΑΝΤΙΚΙΔΗΣ

Πώς οι αλλοδαποί περιορίζουν το δημογραφικό αδιέξοδο της Ελλάδας

Μπορεί το αποτόπωμα των αλλοδαπών όσον αφορά το δημογραφικό αδιέξοδο της Ελλάδας να ήταν την περίοδο 2009-2020 θετικό, αφού οι γεννήσεις ήταν κατά 150.000 περισσότερες από τους θανάτους, έναντι ενός έντονα αρνητικού φυσικού ισοζυγίου των Ελλήνων (402.000 περισσότεροι θάνατοι από τις γεννήσεις), εν τούτοις, όπως προκύπτει από σχετική έρευνα των καθηγητών Δημογραφίας Βύρων Κοτζιάμη και Αναστασίας Κουστάκη, η συνολική εικόνα γεννήσεων - θανάτων θα παραμείνει αρνητική για τη χώρα τουλάχιστον ως το 2040-2045. Τη 10ετία Ιανουάριος 2011 - Ιανουάριος 2021 ο πληθυσμός της Ελλάδας μειώθηκε κατά 450.000 περίπου άτομα, απόρροια κατά 60% του αρνητικού φυσικού ισοζυγίου (γεννήσεις - θάνατοι) και κατά 40% του επίσης αρνητικού μεταναστευτικού ισοζυγίου, καθώς οι ξέσοδοι από τη χώρα, κυρίως αυτές των περίπου 500 χιλιάδων νέων και μορφωμένων Ελλήνων που αναζήτησαν μια καλύτερη τύχη στο εξωτερικό, απόρροια και της 10ετούς κρίσης, υπερκάλυψαν τις εισόδους αλλοδαπών προερχομένων στη μεγάλη τους πλειοψηφία από μη ευρωπαϊκές χώρες. Κατ'επίκταση, απουσία συνταρακτικών ανατροπών,

όπως π.χ. ενός νέου κύματος μαζικής μετανάστευσης αλλοδαπών και, δευτερευόντως, της αντιστροφής του «brain drain» σε «brain gain», καθώς και μιας γενναίας πολιτικής αύξησης των γεννήσεων, οι ρυθμοί μείωσης του πληθυσμού της χώρας δεν πρόκειται να ανακοπουν.

Σταθερά αρνητικά τα φυσικά ισοζύγια

Συνολικά πάντως, σύμφωνα με την έρευνα, τα φυσικά ισοζύγια (γεννήσεις - θάνατοι) στην Ελλάδα μετά το 2010 - και για πρώτη φορά μεταπολεμικά - είναι σταθερά αρνητικά με αποτέλεσμα να συμβάλουν στη μείωση του πληθυσμού. Με δεδομένο ότι εδώ και τρεις δεκαετίες οι αλλοδαποί έχουν αυξηθεί σημαντικά (από 200 χιλ. το 1991 σε 900 χιλ. σήμερα), τίθεται το ερώτημα της συμβολής τους στα ισοζύγια αυτά. Με βάση τα διαθέσιμα από την ΕΛΣΤΑΤ δεδομένα προκύπτει πως αφενός μεν το ποσοστό των θανάτων των αλλοδαπών (2% του συνόλου) είναι υποπλαπλάσιο του ποσοστού τους (8%) στον συνολικό πληθυσμό, αφετέρου δε ότι η συμμετοχή τους στις γεννήσεις (15%) είναι υψηλότερη (κατά 3% έως 4,5%) από τη συμμετοχή τους στον πληθυσμό των γυναικών αναπαραγωγικής ηλικίας. Ως εκ τούτου, η συμβολή τους στα φυσικά

ισοζύγια της περιόδου 2009-2020 είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς περιορίσαν τις απώλειες (χωρίς αυτούς, το συνολικό φυσικό ισοζύγιο της περιόδου αυτής θα ήταν πολύ αρνητικότερο από αυτό των 252 χιλ.). Οι διαφορές ανάμεσα στο πρόσημο των φυσικών ισοζυγίων των Ελλήνων και των αλλοδαπών (αρνητικό κατά 402 χιλ. των πρώτων, θετικό κατά 150 χιλ. των δεύτερων) οφείλονται στον εξαιρετικά νεανικό πληθυσμό των αλλοδαπών και στο ότι οι αλλοδαπές στη χώρα μας έχουν υψηλότερη γονιμότητα από αυτή των Ελληνίδων.

Το 74% - 84% του πληθυσμού οι αλλοδαποί
Στην περίοδο 2009-2020, οι αλλοδαποί, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 810.000 έως 940.000, αποτελούν το 7,4% έως 8,4% του συνολικού πληθυσμού της χώρας μας, είναι κατά μια δεκαετία νεότεροι από τους Έλληνες. Οι αλλοδαπές γυναίκες αποτελούν το 8% με 8,5% του συνόλου των γυναικών - ανεξαρτήτως ηλικίας - και το 11% με 12,5% του συνόλου των γυναικών αναπαραγωγικής

ηλικίας (επομένως το ειδικό τους βάρος στο σύνολο των 20-44 ετών είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο στον συνολικό γυναικείο πληθυσμό της χώρας μας, σε αντίθεση με τις Ελληνίδες). Ταυτόχρονα, στον πληθυσμό των αναπαραγωγικών ηλικιών οι αλλοδαπές είναι κατά μέσο όρο ελαφρώς νε-

Τη 10ετία Ιανουάριος 2011 - Ιανουάριος 2021 ο πληθυσμός της Ελλάδας μειώθηκε κατά 450.000 περίπου άτομα, απόρροια κατά 60% του αρνητικού φυσικού ισοζυγίου (γεννήσεις - θάνατοι) και κατά 40% του επίσης αρνητικού μεταναστευτικού ισοζυγίου

ότερες των Ελληνίδων κατά 1 έως 2 έτη. Τέλος, οι μεν θάνατοι των αλλοδαπών είναι υποπλαπλάσιοι αυτών των Ελλήνων (μόλις 26.500 έναντι 1.378.000, αποτελώντας μόλις το 2% του συνόλου των θανάτων), οι δε γεννήσεις τους (15,3% σχεδόν του συνόλου) ανέρχονται την ίδια περίοδο σε 177.000 έναντι 976.000 των Ελληνίδων (το 84,7% αντίστοιχα του συνόλου). Κατ'επίκταση, το 2009-2020 τα φυσικά ισοζύγια των πρώτων είναι έντονα θετικά (150.000 περισσότερες γεννήσεις από θανάτους) ενώ των δεύτερων έντονα αρνητικά (402.000 περισσότεροι θάνατοι από γεννήσεις). Αν δε από τις απόλυτες τιμές περάσουμε στις σχετικές (γεννήσεις και θάνατοι επί 1.000 κατοίκων), ο δείκτης Γεννηκότητας των αλλοδαπών είναι υπερδιπλάσιος αυτού των Ελλήνων, ενώ ο δείκτης Θνησιμότητάς τους είναι 4 - 5 φορές μικρότερος.

Υψηλότερη συμμετοχή στις γεννήσεις
Η συμβολή των αλλοδαπών επομένως στο δημογραφικό ήταν ιδιαίτερα σημαντική, καθώς χάρη στην υπεροχή των γεννήσεων έναντι των θανάτων περιορίσαν τις απώλειες του πληθυσμού, καθώς χωρίς αυτούς το συνολικό φυσικό ισοζύγιο της περιόδου

2009-2020 θα ήταν πολύ πιο αρνητικό από αυτό των 252.000. Ταυτόχρονα, το ποσοστό των θανάτων των αλλοδαπών είναι υποπλαπλάσιο του ποσοστού τους στον συνολικό πληθυσμό, ενώ η συμμετοχή τους στις γεννήσεις είναι σαφώς υψηλότερη από τη συμμετοχή τους στον συνολικό πληθυσμό των γυναικών αναπαραγωγικής ηλικίας. Τίθεται επομένως το ερώτημα: πού οφείλονται οι διαφορές αυτές; Οι απαντήσεις είναι σχετικά απλές: Όσον αφορά τους θανάτους, οι διαφορές οφείλονται αποκλειστικά στην εξαιρετική νεότητα του πληθυσμού των αλλοδαπών. Ειδικότερα, όπως οι θάνατοι δεν προέρχονται ισομερώς από όλες τις ηλικιακές ομάδες (το 88%-90% αφορά τους 65 και άνω) και το ειδικό βάρος της ηλικιακής αυτής ομάδας είναι εξαιρετικά χαμηλό στους αλλοδαπούς (5-6 φορές χαμηλότερο από αυτό των Ελλήνων), ακόμη και αν υποθέσουμε ότι οι πιθανότερες θανάτου των αλλοδαπών είναι ελαφρώς υψηλότερες σε όλες τις ηλικίες από αυτές των Ελλήνων, είναι λογικό οι θάνατοί τους να είναι αναλογικά 5-6 φορές λιγότεροι.

Οι δείκτες γονιμότητας αλλοδαπών - ημεδαπών
Όσον αφορά τις γεννήσεις, σε αυτές κάθε χρο-

1. ΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΖΟΥΝ ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟ

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/05/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/05/2022

Σελίδα: 33

ΓΕΝΗΣΕΙΣ - ΘΑΝΑΤΟΙ

Τι θα γίνει τις επόμενες 10ετίες

Όσον αφορά τις αμέσως επόμενες δεκαετίες, με δεδομένη την αύξηση του ποσοστού των 65 ετών και άνω τόσο στους Έλληνες όσο και στους αλλοδαπούς, οι θάνατοι και των δύο αυτών ομάδων αναμένεται να αυξηθούν. Όσον αφορά τις γεννήσεις, ο πληθυσμός των γυναικών αναπαραγωγικής ηλικίας αναμένεται να μειωθεί τόσο στις Ελληνίδες όσο και στις αλλοδαπές, ταχύτερα όμως στις πρώτες απ' ό,τι στις δεύτερες. Με βάση τα δεδομένα αυτά: πρώτον, τα αρνητικά μέσα επίσημα φυσικά ισοζύγια των Ελλήνων στις αμέσως επόμενες δεκαετίες όχι μόνον δεν αναμένεται να αλλάξουν πρόσημο αλλά το πλεόνασμα των θανάτων έναντι των γεννήσεων θα διευρυνθεί περαιτέρω, και δεύτερον, τα μέσα επίσημα φυσικά ισοζύγια των αλλοδαπών θα παραμείνουν θετικά, αντισταθμίζοντας μερικώς τα αρνητικά των Ελλήνων (μειώνοντας δηλαδή τις συνολικές απώλειες) – αν και το πλεόνασμα των γεννήσεων έναντι των θανάτων τους θα περιορισθεί, εάν δεν υπάρξει την επόμενη εικοσαετία μαζική είσοδος νέων αλλοδαπών στη χώρα μας. Συνολικά, η έρευνα των καθηγητών Δημογραφίας καταλήγει πως τα μέσα επίσημα συνολικά φυσικά ισοζύγια της χώρας μας θα παραμείνουν τουλάχιστον μέχρι το 2040-2045 αρνητικά, πολύ αρνητικότερα μάλιστα από τα αντίστοιχα της περιόδου 2009-2020.

Τα φυσικά ισοζύγια (γεννήσεις - θάνατοι) στην Ελλάδα μετά το 2010 – και για πρώτη φορά μεταπολεμικά – είναι σταθερά αρνητικά με αποτέλεσμα να συμβάλλουν στη μείωση του πληθυσμού

νιά είναι προϊόν δύο ανεξάρτητων παραγόντων: του πλήθους των γυναικών αναπαραγωγικής ηλικίας και του τελικού αριθμού των παιδιών που φέρουν στον κόσμο (καθώς και της ηλικίας που θα γεννήσουν τα παιδιά αυτά).

Οι αλλοδαπές όμως είναι νεότερες κατά μέσο όρο των Ελληνίδων στις αναπαραγωγικές ηλικίες, και το ποσοστό τους στον συνολικό πληθυσμό των 20-44 ετών είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο στον συνολικό γυναικείο πληθυσμό της χώρας μας (το αντίστροφο ισχύει στις Ελληνίδες).

Επομένως, ακόμη και αν οι αλλοδαπές είχαν το ίδιο μοτίβο γονιμότητας με τις Ελληνίδες, οι γεννήσεις τους – αναλογικά – και οι τιμές των Αδρών Δεικτών Γεννητικότητάς τους θα ήταν υψηλότερες από τις αντίστοιχες των Ελληνίδων.

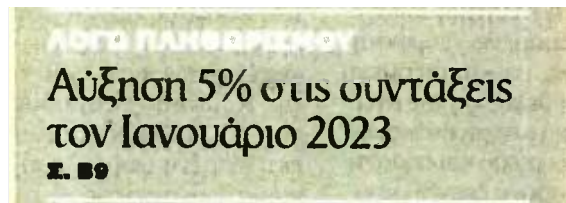
Ταυτόχρονα, οι αλλοδαπές έχουν και υψηλότερη γονιμότητα από αυτή των Ελληνίδων (οι επίσημοι δείκτες ανεξαρτήτως χώρας προέλευσης είναι από 1 έως 0,5 παιδιά υψηλότεροι από τους αντίστοιχους των ημεδαπών). Ο συνδυασμός δε των δύο αυτών παραμέτρων οδηγεί στην περαιτέρω αύξηση των διαφορών ανάμεσα στις δύο αυτές ομάδες.

2. ΑΥΞΗΣΗ 5% ΣΤΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ 2023

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/05/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/05/2022

Σελίδα: 25

Διπλή αύξηση στις συντάξεις τον Ιανουάριο

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΔΗΣ

Την επιστροφή και των συντάξεων σε τροχιά ανόδου σηματοδοτεί το 2023, καθώς η βελτίωση των αμοιβών αναμένεται να αποτελέσει το βασικό «αντίδοτο» στην κλιμακούμενη έξαρση της ακρίβειας. Μετά τους μισθούς, που το επόμενο έτος θα επανέλθουν – τουλάχιστον για τα κατώτατα όρια – στα επίπεδα προ της περιόδου της οικονομικής κρίσης και των μνημονίων, αυξήσεις προβλέπεται να δοθούν και στις συντάξεις, κλείνοντας έναν «κύκλο συρρίκνωσης» τουλάχιστον δεκατριών ετών.

Ετσι για το 2023 «ξεπαγώνουν» οι συντάξεις με την πρώτη – ύστερα από πολλά χρόνια – αύξηση των συντάξεων.

Η αύξηση των συντάξεων από την 1η.1.2023 θα αφορά τουλάχιστον 1,5 εκατ. συνταξιούχους, ενώ θα υπολογιστεί στο καταβαλλόμενο ποσό της σύνταξης. Ο νόμος προβλέπει αύξηση στο συνολικό ποσό της σύνταξης και όχι στο μέρος της αναλογικής ή της εθνικής σύνταξης, όπως αναφέρουν ορισμένοι. Σύμφωνα με τον νόμο 4670/2020 (νόμος Βρούτση), από 1ης Ιανουαρίου θα δοθούν αυξήσεις στο συνολικό ποσό της σύνταξης ίσες με το 50% της μεταβολής του ΑΕΠ συν το 50% της μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (τιμάρημος). Αυτό σημαίνει ότι αν το ΑΕΠ αυξηθεί 4% και ο ΔΤΚ αυξηθεί 6%, τότε η αύξηση στις συντάξεις θα είναι 5% (2% +3%). Ο σχετικός νόμος προβλέπει ότι «το συνολικό ποσό της σύνταξης αυξάνεται από την 1η-1-2023 κατ' έτος, με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με βάση συντελεστή που προκύπτει από το άθροισμα του ετήσιου ποσοστού μεταβολής του ΑΕΠ συν το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους, διαιρούμενου διά του δύο (2), και δεν υπερβαίνει το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή».

Η εισφορά αλληλεγγύης

«Τα νέα μέτρα στήριξης το 2023 που θα αφορούν τους συνταξιού-

Ο υπουργός Εργασίας Κωστής Χατζηδάκης ξεκαθαρίζει ότι από 1.1.2023 η αύξηση θα αφορά τουλάχιστον 1,5 εκατ. συνταξιούχους και θα υπολογισθεί στο καταβαλλόμενο ποσό της σύνταξης

χους περιλαμβάνουν την κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης, αλλά και την αύξηση των συντάξεων σύμφωνα με τις προβλέψεις της υφιστάμενης νομοθεσίας» τόνισε ο υπουργός Εργασίας Κ. Χατζηδάκης μιλώντας στο ετήσιο συνέδριο Labor and Insurance Conference του Ελληνοαμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου. Σημειώνεται ότι η εισφορά αλληλεγγύης επιβάλλεται για όσους παίρνουν σύνταξη πάνω από 1.000 ευρώ τον μήνα (πάνω από 12.000 ευρώ τον χρόνο).

Το σύνολο των 2,6 εκατομμυρίων συνταξιούχων θα δικαιούται την αύξηση. Ωστόσο κάποιοι συνταξιούχοι – όχι λίγοι – δεν θα δουν την αύξηση αυτή στο τελικό ποσό της σύνταξής τους. Συγκεκριμένα, αύξηση δεν θα λάβουν οι συνταξιούχοι που μετά τον επανυπολογισμό της σύνταξής τους – σύμφωνα με τους νόμους Κατρούγκαλου και Βρούτση – είχαν τη λεγόμενη «προσωπική διαφορά».

Δηλαδή λάμβαναν υψηλότερο ποσό σύνταξης από αυτή που προέκυψε μετά τον επανυπολογισμό της σύνταξής τους. Η σύνταξη – μετά τον επανυπολογισμό – συνέχισε να καταβάλλεται ως είχε. Ωστόσο το επιπλέον ποσό – μελλοντικά – ανα-

μένεται να συμψηφιστεί με ενδεχόμενες νέες αυξήσεις των συντάξεων.

Οι εκκρεμείς συντάξεις

«Κάνουμε την τελευταία «επίθεση» ώστε μέσα στο καλοκαίρι να τελειώσουμε με τις ληξιπρόθεσμες εκκρεμείς κύριες συντάξεις», δήλωσε ο υπουργός Εργασίας περιγράφοντας την προσπάθεια επίλυσης του προβλήματος των συσσωρευμένων εκκρεμών συνταξιοδοτικών αιτημάτων.

Αυτή την περίοδο έχουν ολοκληρωθεί όλες οι εκκρεμείς αιτήσεις του 2018, όπως και το 97,5% του συνόλου των αιτήσεων του 2019.

Οι εκκρεμότητες του 2020 έχουν περιοριστεί στο 11% του συνόλου των αιτήσεων (163.590) έως και τα τέλη Μαρτίου, ενώ μέσα στο καλοκαίρι θα εκκαθαριστούν και οι εκκρεμείς αιτήσεις κύριας συνταξιοδότησης για το 2021. Για το έτος αυτό οι εκκρεμότητες ανέρχονται στο 28,77% του συνόλου των αιτήσεων, οι οποίες μάλιστα ήταν και ιδιαίτερα αυξημένες σε σχέση με τα προηγούμενα έτη (193.000).

Με την καθιέρωση συντάξεων-εξπρές που θα χορηγούνται εντός τριών μηνών από την υποβολή της αίτησης το υπουργείο Εργασίας θα προσπαθήσει να επιλύσει – οριστικά – το πρόβλημα των εκκρεμών συντάξεων.

Το υπουργείο εισήγαγε τις fast track συντάξεις και τις συντάξεις εμπιστοσύνης. Οι fast track συντάξεις είναι ένας μόνιμος θεσμός που ισχύει για τις νέες αιτήσεις συνταξιοδότησης που θα υποβάλλονται από εδώ και στο εξής και οι «συντάξεις εμπιστοσύνης» αφορούν τις εκκρεμείς αιτήσεις που «στοιβάζονται» στον ΕΦΚΑ.

Οι κύριες συντάξεις θα πρέπει – εφεξής – να εκδίδονται σε τρεις μήνες από την αίτηση, οι επικουρικές εντός τριών μηνών μετά την έκδοση των κύριων συντάξεων και το εφάπαξ βοήθημα έξι μήνες από την υποβολή του σχετικού αιτήματος. Όσον αφορά τις επικουρικές συντάξεις, το υπουργείο Εργασίας εκτιμά ότι έχει ήδη σημειώσει μια σχετική αποκλιμάκωση στην εκκαθάριση των εκκρεμών αιτήσεων και πως η διαδικασία αυτή θα προχωρήσει ταχύτερα αμέσως μετά την επίλυση του θέματος των εκκρεμοτήτων των κύριων συντάξεων.